รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๕ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๘

<u>ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ</u>

๑. ชื่อ-สกุล นายอรรถพร แพรกเซ็น

๒. เลขประจำตัวประชาชน

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๒/๒ หมู่ที่ ๘ ตำบลหนองกบ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

โทรศัพท์ ๐๙๑-๗๔๑๘๑๓๒ Facebook Aek Parachute Line .....-.....

ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๒๓

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☑ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

คณะ/สาขาวิชา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาศาสตร์(เครื่องกล)

๖. อาชีพปัจจุบัน

☑ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๔๒๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

<u>ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)</u>

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน .....๒.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงที่ ๑ แปลงเรียนรู้วิธีการการเพาะกล้าด้วยวิธีแบบโยนกล้า

แปลงที่ ๒ แปลงเรียนรู้การปลูกข้าวด้วยวิธีแบบโยนกล้า

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ฐานการปรับปรุงดิน
๒. ฐานเทคนิคและวิธีการทำนาแบวิธีการโยนกล้า
๓. ฐานการลดต้นทุนการผลิตข้าว
๔. ฐานการเพิ่มมูลค่าสินค้าและวิทยากรหลังการเก็บเกี่ยว
๕. ฐานการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย
๑) เทคนิคและวิธีการทำนาแบบวิธีการโยนกล้า

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย
๑) เกษตรทฤษฎีใหม่
๒) เกษตรผสมผสาน
๓) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔) การทำบัญชีครัวเรือนและต้นทุนประกอบอาชีพ

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย
๑) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๒) การรรวมกลุ่มองค์กรทางภาคการเกษตร

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

<u>หลักสูตรเทคนิคและวิธีการทำนาแบบวิธีการโยนกล้า</u>

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องเทคนิคและวิธีการทำนาแบบวิธีการโยนกล้า
๒. เพื่อเป็นวิธีทางเลือกให้กับเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาข้าววัชพืช
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกข้าวด้วยวิธีการลดต้นทุน

ขั้นตอนในการทำนาแบบวิธีการโยนกล้า

วัสดุ/อุปกรณ์

๑. ถาดเพาะกล้า มี ๒ ขนาด คือ หลุมใหญ่ ๔๓๔ หลุม/ถาด , หลุมเล็ก ๕๖๑ หลุม/ถาด

๒. ดินเพาะ ป่นละเอียด (๑ กิโลกรัม ได้ ๑๐ ถาด)

๓. เมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน ๑๒ ก.ก. (คำนวณที่ ๑๒๐ ถาด/ไร่)

๔. ผ้าคลุม (ซาแลน)

๕. เครื่องตีดิน (โม่ดิน)

๖. เครื่องให้น้ำ

๗. จอบ , ปุ้งกี๋

๘. ถุงดำ (ใช้สำหรับขนย้ายกล้า)

๙. เรือท้องแบน (ขนย้ายกล้าในนา)

วิธีการเพาะกล้า

๑. แบบลงเลน (แบบเปียก) ทำเทือก , กดถาด

๒. แบบบนบก (แบบแห้ง) ปรับพื้น , วางถาด

ขั้นตอนการเพาะ

๑. คำนวณพื้นที่ปลูกข้าว , จำนวนถาดที่ใช้ , ดิน , เมล็ดพันธุ์ ตัวอย่างเช่น

- ถาด = ๕ ไร่ ๆ ๑๒๐ ถาด = ๖๐๐ ถาด
- ดิน = ๖๐๐ ถาด = ๗๖๐ กิโลกรัม (๑๐ ถาด ใช้ดิน ๑ กิโลกรัม)
- เมล็ดพันธุ์ = ๖๐๐ ถาด = ๖๐ กิโลกรัม (๑๒๐ ถาดใช้ ๑๒ กิโลกรัม)

๒. การเพาะกล้า (แบบบนบกหรือแบบแห้ง)

- ปรับระดับพื้นแปลงเพาะให้ราบเรียบ
- เรียงถาดเพาะ
- โรยดินป่นละเอียด ระดับ ๑/๓ ของหลุม
- หว่านเมล็ดพันธุ์ ประมาณ ๓ เมล็ด/หลุม
- โรยดินกลบ
- คลุมซาแลน
- เมื่อเพาะกล้าได้ครบจำนวนที่จะใช้โยน จึงให้น้ำเช้า-เย็น
- ประมาณ ๗ วัน เปิดซาแลนที่คลุมไว้ออก

การถอดกล้า

เมื่อกล้าอายุ ๑๔-๒๑ วัน เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุด โดยจะใช้อายุกล้าเท่าไรนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ น้ำ หากในแปลงนาเกิดน้ำท่วมขัง หรือน้ำเข้าแปลงนาช้ากว่ากำหนด สามารถปรับเลื่อนเวลาโยนกล้าได้ ซึ่งก่อนที่จะมีการถอนกล้าต้องงดน้ำก่อนไม่น้อยกว่า ๑ วัน โดยให้สังเกตดินในถาด โดยให้อยู่ในลักษณะหมาด ๆ ไม่เปียกและไม่แห้ง จะสามารถถอนกล้าได้ดีที่สุด

ขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

๑. ลอกแผงกล้าเข้าในที่ร่ม หรือกางร่ม

๒. เตรียมถุงดำ สำหรับบรรจุกล้าถุงดำ ๑ ใบ บรรจุกล้าได้ ๑๐ ถาด

๓. ปูผ้ารองกล้า

๔. ใช้มือข้างหนึ่งจับถาด ส่วนอีกข้างหนึ่ง กำต้นข้าวแล้วดึงออก จำนวน ๑๐ ถาด/กอง/ถุง

๕. ใช้มือคลี่ต้นข้าวก่อนบรรจุถุงดำ เพื่อแยกต้นข้าว และรากข้าวออกจากกัน

๖. บรรจุใส่ถุงดำ

๗. ลำเลียงกล้าโดยเรียงถุงดำที่บรรจุต้นกล้าไว้ในที่ร่ม หรือขนย้ายไปแปลงนา

ข้อควรระวัง * อย่าใช้นิ้วมือจิกถุงดำในขณะเวลาเคลื่อนย้ายถุง เพราะจะทำให้ถุงดำขาดจะทำให้น้ำในแปลงนาจะเข้าไปในถุง ทำให้ตุ้มดินเละติดกันจะไม่สามารถโยนได้

การโยนกล้า

ก่อนโยนกล้าเกษตรกรทำเทือกตามปกติ แต่ควรควบคุมให้น้ำอยู่ในระดับประมาณ ๓-๕ ซม. (หลังปู) เหมาะสมที่สุด มีขั้นตอนการโยนกล้าดังนี้

๑. สังเกตการณ์ ทิศทางกระแสลม โดยการโยนต้องหันหลังสู้ลม เพื่อให้ลมช่วยการกระจายตัวของต้นกล้า และป้องกันเศษฝุ่นละออง เข้าตาผู้โยนกล้า

๒. ขนถุงกล้าลงเรือท้องแบน ลาก-เข็นลงไปในแปลงนารอการโยนกล้าต่อไป

๓. ผู้โยนกล้า นำกล้าในถุงดำเทใส่ตะกร้าที่สะพาย จำนวน ๒ ถุงดำ ๑ ตะกร้า

๔. ใช้มือทั้งสองข้าง สงต้นกล้าในตะกร้า เมื่อโยนให้สลับมือกันโยน โดยหงายฝ่ามือแล้วเหวี่ยงแขนออกพร้อมสลัดข้อมือให้สุดมือแล้วปล่อยต้นกล้าให้ลอยไปในอากาศให้สูงที่สุด และกระจายตัวมากที่สุด ต้นกล้าจะตกลงมาในแปลงนาจะสามารถเรียงตัวกันได้อย่างสวยงาม

๕. หลังจากโยนกล้า ประมาณ ๓ วัน ต้นกล้าจะตั้งตัวได้แล้ว ให้เพิ่มระดับน้ำในนาให้อยู่ในระดับ ครึ่งของต้นข้าว เพื่อการควบคุมวัชพืช และดูแลตามปกติทั่วไป

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑) บรรยาย

๒) สาธิต

๓) ฝึกปฏิบัติ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

มีการนำปัญหา ข้อเสนอแนะ ที่เกิดจาดการประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ เข้าที่ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกับเครือข่าย ศพก. YSF และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัดและบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในกระทรวงเกษตรฯ พาณิชย์จังหวัดราชบุรี มหาวิทยาลัยในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ในการร่วมกันพัฒนา ศพก. อำเภอบ้านโป่งต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ศพก.อำเภอบ้านโป่ง ร่วมกับคณะกรรมการ ศพก. และเกษตรกรต้นแบบ พัฒนาศพก. หลัก และเครือข่าย โดยจัดทำแบบเสนอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาให้ศูนย์มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน มีการบูรณาการร่วมกันระหว่าง เกษตรกรต้นแบบของศพก.เครือข่ายในอำเภอบ้านโป่ง คณะกรรมการ ศพก. เกษตรกรในพื้นที่ หน่วยงานราชการในพื้นที่ ได้แก่ ประมงอำเภอบ้านโป่ง ปศุสัตว์อำเภอบ้านโป่ง โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม ศูนย์วิจัยข้าวราชบุรี สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี ผู้นำท้องที่

ท้องถิ่น โดยร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาและยกระดับเกษตรกรในพื้นที่ให้มีศักยภาพในการทำการเกษตร ผ่านการอบรมเกษตรกรผู้นำ เรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ โดยหลังจากเรียนรู้แล้วเกษตรกรสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตอนเอง และแนะนำเกษตรกรข้างเคียงเพื่อขยายผลได้ นอกจากนี้ยังร่วมกันนำเสนอปัญหาทางด้านการเกษตรในพื้นที่อำเภอบ้านโป่งผ่านการประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ เพื่อหาแนวทางแก้ไขได้อย่างถูกต้อง โดยมีแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. ดังนี้

แผน รายศพก.

ภาคผนวก 3.2

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายอรรถพร แพรกเขน สินค้าหลัก ข้าว

จุดเด่น 1.การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2.การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว 3.การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานสินค้า และการบรรจุภัณฑ์

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	บประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
-ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย	10	ราย/ครั้ง				←	—	—	—	—	—	—	—	→		
-ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.						←	—	—	—	—	—	—	—	→		
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน						←	—	—	—	—	—	—	—	→		
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้						←	—	—	—	—	—	—	—	→		
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
1. ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเตรียมดินและ	1	ฐาน								↔						
การปรับปรุงบำรุงดิน																
1.1 ดินและการบริหารจัดการดิน																
1.2 การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงและบำรุงดินนา																
2. ฐานเรียนรู้ เรื่อง เทคนิคและวิธีการทำนา	1	ฐาน								↔						
แบบวิธีการโยนกล้า																
2.1 วิธีการเพาะกล้าสำหรับนาโยน																
2.2 เทคนิควิธีการโยนกล้า																
3. ฐานเรียนรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตข้าว	1	ฐาน								↔						
3.1 การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน(ปุ๋ยสั่งตัด)																
3.2 การผลิตและใช้สารจุลินทรีย์ชีวภัณฑ์																
ในนาข้าว																
4. ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเพิ่มมูลค่าสินค้าและ	1	ฐาน								↔						
วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว																
4.1 เทคนิคการสีข้าวกล้อง ข้าวขาว ของโรงสี																
ชุมชน																
4.2 ผลิตภัณฑ์และการบรรจุภัณฑ์สินค้า																
5. ฐานเรียนรู้ เรื่อง การน้อมนำปรัชญา	1	ฐาน								↔						
เศรษฐกิจพอเพียง																
5.1 เกษตรทฤษฎีใหม่																
5.2 เกษตรผสมผสาน																
5.3 หลักเศรษฐกิจพอเพียง																
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	1	เรื่อง								↔						
เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตข้าว																
- คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ วิเคราะห์ปริมาณธาตุ NPK ในดิน , การเตรียมดิน รูปแบบการปลูกข้าว , การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน (ปุ๋ยสั่งตัด) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน(IPM) การใช้ปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง)																

2.3 การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ	1	เรื่อง									↔					
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน																
- ข้อมูลวิชาการ																
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
2.4 พัฒนา ศพก. และศูนย์เครือข่าย																
(ยกเว้น ศจช. และ ศดปช.)																
- ประเมินศักยภาพ ศพก.							↔									
พัฒนาศักยภาพของ ศพก.						←	—	—	—	—	—	—	—	→		
พัฒนาศูนย์เครือข่าย						←	—	—	—	—	—	—	—	→		
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย								↔								
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย								↔								
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ								←	—	—	—	→				
2.5 คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.	10	ราย/ครั้ง				↔		↔				↔		↔		
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่าน												←	—	→		
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร				←	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	→	
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร				←	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	→	
3.3 Field Day						←	—	—	—	—	—	—	—	→		
3.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน				←	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	→	
3.4 ถอดบทเรียน ศพก.													←	→		
4. การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและ	10	ราย/ครั้ง						↔			↔		←	→		
- สรุปผลการอบรม														↔		
5. พัฒนาทีมงาน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและ						←	—	—	—	—	—	—	—	—	→	
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า						←	—	—	—	—	—	—	—	—	→	
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน														←	→	

<u>ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)</u>

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ในปี พ.ศ.๒๕๕๑ ได้เข้าร่วมอบรม เรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร(ข้าว) ในพระราชดำริ ซึ่งดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตรสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านโป่งเป็นผู้ประสาน ณ พื้นที่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองกบ บ้านหนองรี ในการเรียนรู้มีการถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีการปลูกข้าว โดยการเปรียบเทียบวิธีการปลูกข้าว ระหว่างการหว่านน้ำตม การดำนาต้นเดียว(SRI) และการโยนกล้า (Parachute) พบว่าการปลูกข้าวโดยวิธีการโยนกล้า ต้นข้าวมีความแข็งแรง เจริญเติบโตได้ดี โดยเฉพาะในพื้นที่เทือกนาไม่สม่ำเสมอ พื้นนาหล่ม มีน้ำท่วมขัง และใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวต่อไร่ต่ำกว่าการหว่านน้ำตม จึงได้มีการเรียนรู้และพัฒนารูปแบบจากการหว่านน้ำตมมาเป็นวิธีการโยนกล้า (Parachute)

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ลดการระบาดของข้าววัชพืช การเพาะกล้าในแปลงก่อน แล้วนำต้นกล้าไปโยนในแปลงนา ทำให้สามารถคัดเลือกพันธุ์กล้าที่บริสุทธิ์ แข็งแรง และไม่ปนเปื้อนเมล็ดข้าวดีดได้ อีกทั้งกล้าโตเร็ว สามารถแข่งขันกับข้าววัชพืชที่อาจงอกขึ้นภายหลังได้ดี

- ลดต้นทุนแรงงาน การโยนกล้าใช้คนงานน้อยกว่าการปักดำมาก และใช้เวลาในการปลูกนาน้อยกว่า ช่วยประหยัดค่าแรงและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เหมาะกับสภาพสังคมชนบทที่แรงงานภาคเกษตรลดลง

- ส่งเสริมการแตกกอของต้นข้าว การโยนกล้าทำให้ต้นข้าวมีพื้นที่เติบโตอย่างเหมาะสม ไม่เบียดกันเกินไป ส่งผลให้ข้าวแตกกอดีขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่มผลผลิตต่อไร่

- ส่งเสริมแนวทางเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) เกษตรกรสามารถควบคุมระยะปลูก ปริมาณต้นกล้า และเวลาการปลูกได้อย่างแม่นยำ ลดการสูญเสีย และจัดการแปลงนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑.๑) ลดปัญหาการระบาดของข้าววัชพืช ได้แก่ เลือกใช้เมล็ดพันธุ์จากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว

๑.๒) ปรับปรุงดิน ได้แก่ การไถกลบตอซัง การทำน้ำหมัก

๑.๓) ลดปัญหาการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ได้แก่ วิธีการโยนกล้าไม่แน่นมากจนเกินไป ช่วยเพิ่มช่องว่างระหว่างกอข้าว

๑.๓) ลดต้นทุนการผลิต ได้แก่ การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี การใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่ลดลง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๒.๑) ใช้โดรนพ่นปุ๋ยและสารเคมี ทำให้ลดเวลาในการทำงานและลดความเสี่ยงจากสารเคมี

๒.๒) ใช้แอพพลิเคชั่นในการปฏิบัติงาน โดยใช้แอพพยากรณ์อากาศในการวางแผนการเพาะกล้าและทำกิจกรรมในแปลง และใช้แอพพลิเคชั่น Farmbook ในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

๒.๓) ออกแบบแปลงนาให้เหมาะสมกับการปลูกข้าวแบบโยนกล้า โดยการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ปรับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอ ง่ายต่อการบริหารจัดการ เพื่อให้การทำนามีประสิทธิภาพสูงสุด

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๓.๑) กำจัดวัชพืชและตอซังในแปลงนา ไถกลบเศษฟางและตอซังให้เน่าเปื่อย เพื่อเตรียมดินให้พร้อมสำหรับการไถพรวนในขั้นตอนต่อไป หากมีวัชพืชมาก ใช้วิธีทิ้งน้ำขัง ๕-๗ วัน เพื่อยับยั้งการงอกของวัชพืชบางชนิด ๓.๒) ปรับระดับพื้นที่ให้เรียบ โดยใช้รถไถปรับระดับให้เรียบจะทำให้น้ำขังสม่ำเสมอ ลดการโยนกล้าลงในจุดที่น้ำลึกเกินไปหรือแห้งเกินไป ช่วยให้ต้นข้าวตั้งตัวได้ดี ไม่ล้ม และสามารถควบคุมการให้น้ำหลังโยนกล้าได้มีประสิทธิภาพ

๓.๓) ไถพรวนและย่อยดิน โดยไถพรวน ๑-๒ ครั้ง (ขึ้นอยู่กับสภาพดิน) เพื่อละลายตอซัง และช่วยปรับโครงสร้างของดินให้โปร่งร่วน ช่วยให้รากต้นข้าวสามารถหยั่งลงไปได้ลึก และดูดซึมธาตุอาหารได้ดีขึ้น

๓.๔) ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักเพื่อเพิ่มอินทรียวัตถุในดิน

๓.๕) ทำเทือก โดยไถคราดเพื่อทำให้ผิวหน้าดินเนียนละเอียด และมีระดับน้ำที่เหมาะสม ประมาณ ๓–๕ เซนติเมตร จะช่วยให้ต้นกล้าที่โยนลงไปไม่จมหรือเอียง

๓.๖) ปล่อยน้ำและควบคุมระดับน้ำก่อนโยนกล้า ปล่อยน้ำลงแปลงให้อยู่ในระดับพอเหมาะ ไม่ลึกเกินไป (๓–๕ ซม.) เพื่อให้ต้นกล้าหยั่งรากและตั้งตัวได้เร็ว หลีกเลี่ยงการมีน้ำขังลึกช่วงแรก เพราะอาจทำให้กล้าเน่า หรือจมหายหลังโยน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐-๐-๐ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โคนม จำนวน ๕๐ ตัว

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) เมล็ดพันธุ์ข้าว	เป็นเงิน ๓๖๐	บาท/ไร่
๑.๒) ค่าเตรียมแปลง	เป็นเงิน ๗๐๐	บาท/ไร่
๑.๓) ค่าเตรียมกล้าและโยนกล้า	เป็นเงิน ๑,๔๐๐	บาท/ไร่
๑.๔) ปุ๋ย ๔๖-๐-๐	เป็นเงิน ๔๐๐	บาท/ไร่
๑.๕) ปุ๋ย ๑๖-๑๖-๘	เป็นเงิน ๔๕๐	บาท/ไร่
๑.๖) สารเคมี	เป็นเงิน ๕๐๐	บาท/ไร่
๑.๗) ค่าเก็บเกี่ยวและขนส่ง	เป็นเงิน ๖๐๐	บาท/ไร่
๑.๘) ค่าเช่าที่ดิน	เป็นเงิน ๕๐๐	บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๔,๙๑๐ บาท/ไร่

รายได้ ๘,๘๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มาจากการเลี้ยงวัวนม

เฉลี่ยรายได้วันละ ๑,๐๐๐ บาท/วัน

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่วยสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มาจากการรับจ้างพาะกล้า/โยนกล้า

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓๕,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่วยสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มาจากการทำนา

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๒๘,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ต่อตนเอง ลดการใช้สารเคมีในการปลูกข้าวทำให้มีสุขภาพที่ดี ลดต้นทุนการผลิต ทำให้มีรายได้เลี้ยงดูครอบครัว มีการสร้างเครือข่ายเพิ่มขึ้น ทั้งกับตัวเกษตรกรด้วยกัน หน่วยงานราชการ และผู้ที่สนใจ

๒) ต่อเกษตรกรรายอื่น ช่วยแก้ไขปัญหาข้าววัชพืชในแปลงให้ลดลงได้และเป็นที่ปรึกษาในการปลูกข้าวด้วยวิธีแบบโยนกล้า นำความรู้ใหม่ๆส่งต่อให้กับเกษตรกร ทำให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง

๓) ต่อชุมชน ช่วยให้เกิดการจ้างงานภายในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาหาความรู้เพื่อไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองต่อไป

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑) การใช้สารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อไตรโคเดอร์มา บิวเวอเรีย เพื่อลดการใช้สารเคมีลง ทำให้ไม่ทำลายแมลงหรือสัตว์ที่มีประโยชน์ ในระบบนิเวศ ลดต้นทุน และส่งผลดีต่อสุขภาพของทั้งเกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อมโดยรวม

๒) การทำนาโดยวิธีแบบโยนกล้า เป็นการลดการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช เพราะใช้วิธีการคุมน้ำและการจัดระยะปลูกที่เหมาะสมช่วยให้วัชพืชเติบโตยาก

๓) การทำการเกษตรตามหลัก BCG Model ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยการนำมูลของโคนมที่เลี้ยงมาทำเป็นปุ๋ยสำหรับรดบำรุงต้นกล้า นำฟางจากการปลูกข้าวมาใช้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงโคนม ช่วยลดของเสียชุมชนลง

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) ลดการใช้สารเคมี โดยการหันมาใช้สารชีวภัณฑ์หรือวิธีการทางธรรมชาติในการจัดการศัตรูพืช ช่วยลดปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตร เช่น ยาฆ่าแมลงหรือยากำจัดวัชพืช ซึ่งมักเป็นสาเหตุของมลพิษในดิน น้ำ และอากาศ

๒) ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่ เพื่อลดปริมาณฝุ่น PM๒.๕ และทำลายจุลินทรีย์ในดิน แนวคิด Zero Waste สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น การนำเศษฟาง เศษพืช หรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การทำปุ๋ยหมักหรือวัสดุคลุมดิน แทนการเผาทิ้งซึ่งก่อให้เกิดควัน ฝุ่น PM๒.๕ และทำลายจุลินทรีย์ในดิน แนวทางนี้จึงช่วยลดมลภาวะทางอากาศและรักษาคุณภาพดินในระยะยาว

๓) อนุรักษ์แมลงที่มีประโยชน์ต่อระบบนิเวศ การลดการใช้สารเคมีและการสร้างแหล่งอาศัยให้แก่แมลง ช่วยส่งเสริมให้แมลงที่มีประโยชน์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในแปลงได้ ซึ่งมีส่วนช่วยควบคุมศัตรูพืชตามธรรมชาติ และช่วยในการผสมเกสร ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ

๔) ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า โดยมีการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้น้ำแบบประหยัด การใช้น้ำหมุนเวียน ช่วยลดการสูญเสียน้ำโดยเปล่าประโยชน์

๕) แนวคิด Zero Waste สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น การนำเศษฟาง เศษพืช หรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกลับมาใช้ประโยชน์

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลการเพาะปลูกข้าวของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง
- มีความรู้เกียวกับปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวและพืชอื่นๆในอำเภอบ้านโป่ง โดยส่วนใหญ่พบปัญหาเรื่องข้าววัชพืช โรคและแมลง ราคาผลผลิตตกต่ำ และเงินทุน

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- เป็นเกษตรกรต้นแบบด้านการปลูกข้าวแบบวิธีการโยนกล้า
- เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องการปลูกข้าวแบบวิธีการโยนกล้า
- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกข้าวแบบวิธีการโยนกล้า ก่ารลดต้นทุนการผลิตโดยใช้สารชีวภัณฑ์ การปรับปรุงบำรุงดิน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

นำปัญหาจากเกษตรกรในพื้นที่ เข้าสู่การประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด เพื่อบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไข ได้อย่างถูกต้องและทันเวลา เช่น การนำเสนอปัญหาเรื่องการใช้น้ำ ผลผลิตมีราคาตกต่ำ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- มีการให้ความรู้ด้านการเกษตรผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Tiktok Facebook Line
- แจ้งตือนการระบาดของแมลงศัตรูพืชและแนวทางการแก้ไข

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑) จัดอบรม/สาธิตในแปลงจริง โดยจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น การฝึกปฏิบัติในแปลงเรียนรู้ การสาธิตเทคนิคใหม่ ๆ เช่น การทำนาโยนกล้า การใช้สารชีวภัณฑ์ หรือการทำปุ๋ยหมัก

๒) ใช้แปลงของตนเองเป็นต้นแบบ ทำให้เห็นผลจริง เช่น การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต หรือการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรเห็นผลลัพธ์และเชื่อมั่นก่อนนำไปปรับใช้

๓) ติดตามผลและให้คำปรึกษาต่อเนื่อง โดยลงพื้นที่ ติดตาม พูดคุย และปรับแนวทางให้เหมาะกับสภาพพื้นที่ของแต่ละราย

๔) ส่งเสริมให้เกษตรกรเรียนรู้จากกันและกันส่งเสริมการรวมกลุ่ม แบ่งปันประสบการณ์ระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภายในชุมชน

๕) นำความรู้ที่มีอยู่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เพื่อขยายผล

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่

- จัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ เช่น การอบรมภาคทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติจริงในแปลง
- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ที่เหมาะสม

๒) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของเกษตรกร

- ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง
- ให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม
- เชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือสถาบันการศึกษา

๓) ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการเกษตรแบบยั่งยืน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) เป็นเกษตรกรต้นแบบในการปลูกข้าว ให้ผู้ที่สนใจมาเรียนรู้และนำไปปรับใช้

๒) ประสานงานกับหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และเครือข่ายเกษตรกร

๓) รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร เพื่อนำไปแก้ไขโดยบูรณาการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

๔) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การลดต้นทุนการผลิต เครื่องจักรที่ทันสมัย

๕) ส่งเสริมการทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

ภูมิใจที่ได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนพัฒนาและสามารถแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ได้ เป็นโอกาสในการนำความรู้และประสบการณ์มาเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการหรือเทคโนโลยีให้กับเกษตรกร ช่วยพัฒนาเกษตรกรในชุมชน ทั้งในด้านการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างความเข้าใจเรื่องการทำเกษตรที่ยั่งยืน การได้เห็นเกษตรกรนำความรู้จากศูนย์ฯ ไปปรับใช้จนเกิดผลจริง ทั้งในแง่รายได้ การรวมกลุ่ม และการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น คือความสำเร็จที่น่าภูมิใจ และเป็นแรงใจในการทำงานเพื่อพัฒนาภาคเกษตรในชุมชนต่อไป

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบ้านโป่ง
- หมอดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- บริจาคสิ่งของจำเป็นให้กับเด็กนักเรียน
- ให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการร่วมกันพัฒนาพื้นที่
- เป็นอาสาสมัครในการผสมเทียมโค
- ให้ความรู้ด้านการเกษตรและประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆเพื่อช่วยพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำการเกษตรอย่างมีคุณภาพ รักษาธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ นายพิเชษฐ ตุ้มมล เกษตรอำเภอบ้านโป่ง

๑.๒ นางสาวชนม์นิภา ชัชวาลย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๑.๓ นางสาวมนัสชนก มุ่งสิทธิศาสตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๑.๔ นางสาวสุนิสา พุ่มโพธิ์ทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑.๕ นางสาวฉัตรฐา ตาทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๑.๖ นายคมสัน สิงห์โต นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- Mind Map

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- เกษตรกรต้นแบบจำข้อมูลบางเรื่องไม่ได้ เนื่องจากบางกิจกรรมทำมานานแล้ว อาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน

- เกษตรกรต้นแบบไม่มีภาพประกอบการทำกิจกรรมบางกิจกรรม เนื่องจากไม่ได้ถ่ายภาพ

ภาคผนวก

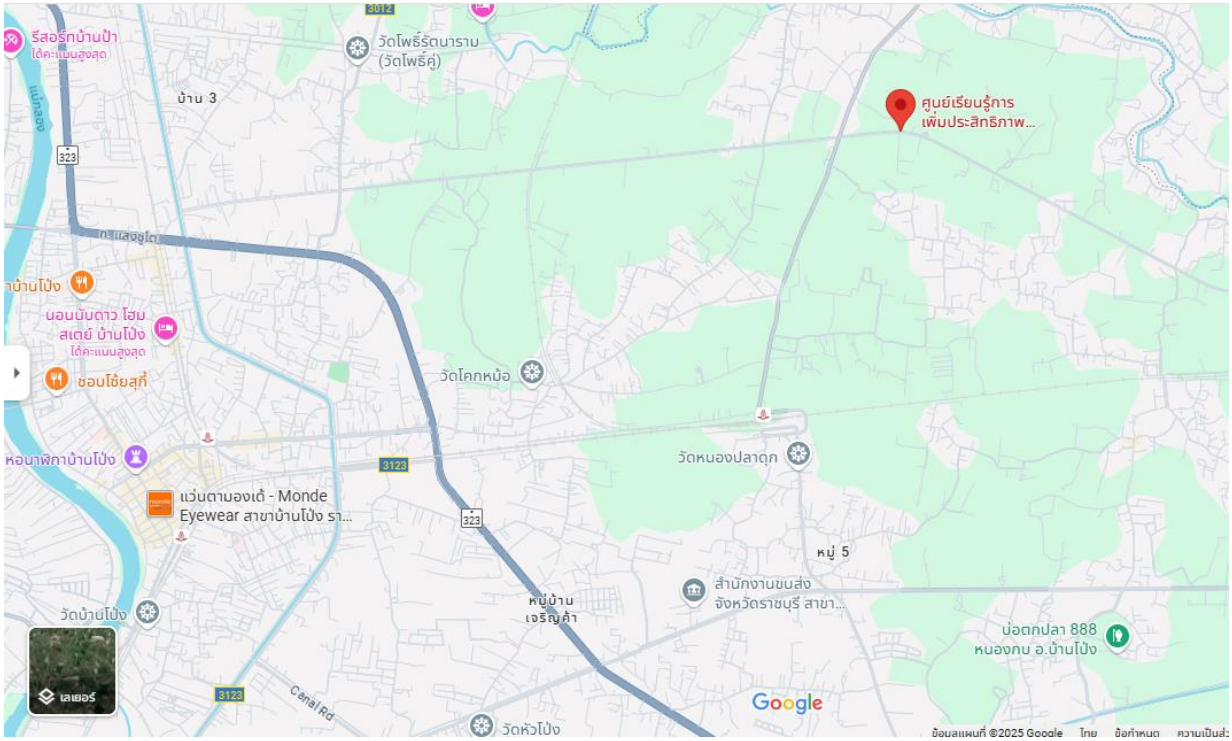

ภาพแสดง ที่ตั้ง ศพก.อำเภอบ้านโป่ง

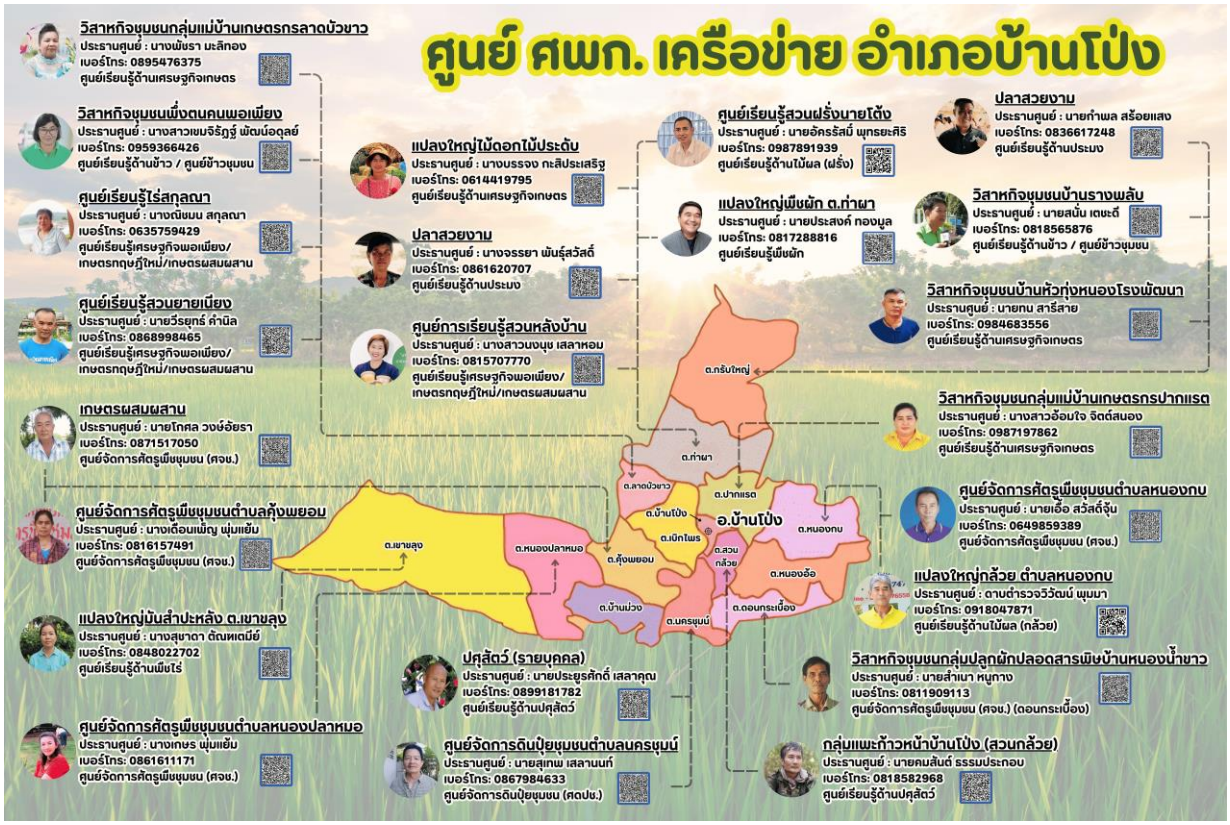

ภาพแสดงที่ตั้ง ศพก. เครือข่าย อำเภอบ้านโป่ง

ภาพแสดงการทำกิจกรรมถอดบทเรียน ศพก.

ภาพแสดงการประเมินศักยภาพ ศพก.

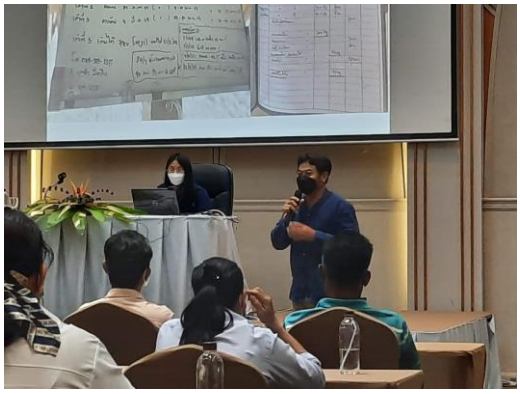

ภาพแสดงการเข้าร่วมอบรมคิวอาสา

ภาพแสดงการเข้าร่วมประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

ภาพแสดงการเป็นวิทยากรให้ความรู้

ภาพแสดงการทำกิจกรรมด้านการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบ